

EVIDENȚĂ TESTAMENTE PUBLICATE

Drd. Dorel ȚUINEA

A. ȚARA ROMÂNEASCĂ

1. 1617 decembrie 14

Paraschiva, armaș din Băleni, lasă prin testament via de la Coasta cu tot venitul și ocina de la Purcov până în Crivăț fiului Anghel și vărului Ivașcu, pe care i-a înfrățit. Fiica Stanca moștenește ca zestre ocina la Orăști și la Ghimpați. Dacă Anghel moare fără urmași, partea lui de moștenire să revină Stancăi.

Arhiva: -

Ediții: Filitti, *Arhiva*, nr. 103, p. 22.

2. 1632 aprilie 12

Dumitru vornicul din Mogoșești a venit înaintea divanului țării lăsând moștenire soției sale, Maria, și fiului acesteia, Bunea logofătul, cinci rumâni din satul Nucșor, pe Dumitru ȋiganul cu tot sălașul, moșia din Mogoșești, via boierească din Grădiște și alte bunuri. Deoarece rudele lui și cele din partea primei soții care a răposat au început să ridice pretenții asupra acelor bunuri, Dumitru vornicul i-a chemat la soroc la mitropolie, astfel încât tocmeala lui să nu poată fi stricată după ce moare.

Arhiva: -

Ediții: Filitti, *Arhiva*, nr. 675, p. 212.

3. 1687 noiembrie 4

Testament întocmit de Gligorie zet Miut prin care lasă moștenire fiilor Mihai și Călin și fiicei Rada moșiile din Cucueț și Caraula, împreună cu actele de stăpânire. Gligorie moștenise aceste moșii de la socrul său Miut.

Arhiva:-

Ediții: Plopșor, *O diată*, p. 149.

4. 1700 februarie 23

Chircă Pleșoianu își întocmește testamentul, rânduiind urmașilor bunurile și datoriile. Astfel, soția Stanca moștenește 47 de zloți și o iapă, nepotul Petre Argintaru banii de pe o iapă cu cârlan pentru plata unei datorii. Fiului Dumitru îi lasă moșia din Pleșoi, fiica Preda va moșteni a treia parte din toată moșia dacă se va mărita, iar via de la Izvor se va împărți în trei. De asemenea, ginerele rămâne clironom pe restul moșiilor și pe datorii.

Arhiva:-

Ediții: Bulat, *Diate*, p. 46-47.

5. 1705 august 22

Gheorghe, fiul lui Vintilă logofăt din Țigănești, lasă moștenire unchiului său Sibiu partea sa din moșia Lipărești ca să-l pomenească, iar moșia de la Petrești să fie

fratelui său, călugărului Partenie, dacă se va tămădui de boală. Dacă Partenie moare, atunci același Sibiu să fie volnic să o vândă pentru a-i face pomenirea.

Arhiva: Condica Jilava, nr. 19, Lipărești
Ediții: Filitti, *Arhiva*, nr. 367, p. 122.

6. 1706 octombrie 28

Testamentul lui Vasile monah, fiul lui Cornea Brăiloiu prin care lasă moștenire mănăstirii Tismana partea lui de avere. Astfel, după moartea lui, mănăstirea urmează să primească schitul de la Jupânești cu moșia și cu via, moșia de la Orbi și viile din Șangău și Bălănești. Aceștia li se adaugă mai multe animale și stupi.

Arhiva: SANIC, Mănăstirea Tismana, XLIII/2.
Ediții: Petroșan, *Documente*, p. 130; extras în Ștefulescu, *Mănăstirea Tismana*, p. 402.

7. 1709 septembrie

Testamentul marelui pitar Constantin Corbeanu prin care lasă moștenire soției sale moșiile de la Vulpeni, Boteni, Fundeni, Șchei, dimpreună cu viile de la Scăianii și Mălăiești și cu alte obiecte și animale. Alte bunuri sunt lăsate moștenire mănăstirii Pârșulești și schiturilor Căcaleți și Cătălui.

Arhiva:-
Ediții: Vîrtosu, *Așezămintele Brâncovenești*, doc. 12, p. 11.

8. 1714 februarie 12

Testamentul lui Florea, fiul lui Samen Brătiloveanu prin care lasă moștenire surorii lui Maria Tămășoaie părțile lui din moșiile Negoiești și Brătilov, împreună cu părțile din vie, din livezi și din săliște.

Arhiva: Muzeul Porților de Fier, doc. nenumărat.
Ediții: Popescu-Cilieni, Donat, *Documente*, p. 189.

9. 1730 aprilie 23

Testamentul lui Preda Zătreanu, feciorul lui Danciu Zătreanu, prin care lasă moștenire bisericii din Zătreni moșia din Ciorțești, patru răzoare de vie din dealul Dobreștilor și un sălaș de țigani.

Arhiva:-
Ediții: Mateescu, *Acte*, p. 214.

10. 1736 august 14

Testamentul Mariei Bengescu, fiica lui Diicul Bengescu, prin care lasă moștenire verilor Radu și Ion Bengescu o parte din moșie în Negoiești și o parte în Plușcu, lui Constantin Obedeianu o parte din moșia Mogoșani cu via și cu două sălașe de țigani, iar pe rumâni îi eliberează. De asemenea, rânduieste mai multe pomeni către mănăstiri și plata unor datorii pentru împlinirea cărora îl numește tutore și epitrop pe Constantin Obedeianu.

Arhiva: Arhivele Statului, Mănăstirea Hurezi, XXII/10.

Ediții: Boicescu, *Diata*, p. 81-85.

11. 1743 martie 20

Copie după foaia de împărțală a moșiilor moștenite de Matei șetraru Crețulescu din partea cumnatului său Radu Bujoreanu, anume moșiile Călcești, Bălăria, Singureni, Gorgani, Gulbavi, Copăcenii, Vlașca pe Argeș, Porumbeni, Dudești, Broșteni, Murgi, Puținței, Roata, Orbeasca etc.

Arhiva: -

Ediții: Filitti, *Arhiva*, nr. 287, p. 89.

12. 1745

Testamentul lui Manolache Lambrino, fost mare ban, și al soției sale, domnița Bălașa, prin care lasă moștenire toate bunurile lor bisericii și rudelor, deoarece nu aveau copii. Astfel, biserica din București avea carte separată de danie și se adaugă prin acest testament alți 1530 de florini nemțești și 3 crăitari. Dintre rude, principalii moștenitori erau cumnata Safta Crețuleasca, finul Manolachi Crețulescu, nepoții Constantin Brâncoveanu, Drăghicean Greceanu, Niculae Argintoiu și fratele Constantin Lambrino. Actul conține mai multe sume de bani pentru pomenirea la biserici și mănăstiri, precum și banii împrumutați și bunurile din zestre domniței Bălașa.

Arhiva:-

Ediții: Vîrtosu, *Așezămintele Brâncovenești*, doc. 145, p. 93-95.

13. 1745 aprilie 22

Testamentul lui Stan Păntea prin care lasă moștenire fiilor săi toată averea (moara, moșia și via de la Nucet). De asemenea rânduiește soroacele care trebuie făcute pentru pomenirea lui.

Arhiva:-

Ediții: Sacerdoțeanu, *Acte drăjnene*, p.188-189.

14. 1751 aprilie 10

Testamentul Mariei, soția Matei Moringlavu, prin care lasă moștenire schitului Șerbănești bunurile care i-au mai rămas din foaia de zestre, anume Țigani cu copii lor, 30 de stupi, 2 boi, 1 vacă cu lapte, 2 cai, 10 tipsii și 1 piuliță de acioaie. De asemenea, fratelui ei Mihai îi lasă un copil de Țigan, 2 boi, 1 vacă cu lapte și 1 cal.

Arhiva: Documentele schitului Șerbănești-Morunglav, f. 301.

Ediții: Ionașcu, *Documentele*, p. 232-233.

15. 1752

Testamentul lui Stanciu, feciorul lui Neagoe Popincea, menționat în hotărnicia moșiilor Valea Lungă și Cătunu din Prahova. Neagoe Popincea a lăsat moștenire feciorilor lui moșia și pământul strămoșesc.

Arhiva: -

Ediții: Filitti, *Arhiva*, nr. 639, p. 199.

16. 1753 martie 24

Testamentul lui Constantin Obedeanu prin care lasă moștenire bisericii ctitorite de el în Craiova 8 moșii sau părți de moșii (Giurgiza, Saca, Petrojani, Tăncănaul, Sulari, Hamaradea, Mogoșani, Albești), aflate în județele Dolj și Gorj. De asemenea, diata mai cuprinde heleșteul de la lângă biserică, viile din Turcinești, Sutești, Vâlcănești și Caracal, precum și mai multe animale, odoare și cărți bisericești. Soția Stanca, stolnicul Constantin Strâmbeanu, șetrarul Ștefan Pârșcoveanu, chir Hagi Gheorghe și chir Stan Jianu au fost numiți epitropi pentru bunurile menționate în testament.

Arhiva: -

Ediții: Demetrescu, *O veche*, p. 175-177 (extras).

17. 1759 octombrie 14

Ion Slăvitescu își întocmește testamentul, rânduiind rudelor bunurile și datoriile. Astfel, soția Bălașa va stăpâni pe timpul vieții via de la Ionești, sălașele de țigani împreună cu toate animalele, iar nepoții Gheorghică și Catrina, luați de suflet, vor primi partea de moșie din Slăvitești împreună cu casele, biserica, via și moara.

Arhiva:-

Ediții: Bulat, *Diate*, p. 47-49.

18. 1760 decembrie 6

Testamentul marelui paharnic Sandu Bucșănescu care cuprinde sumele de bani împrumutate de testator, datoriile care trebuie recuperate și bunurile lăsate moștenire nepoților, bisericilor și altora. Bunurile se află în Pitești, Brănești, București, Răzmirești, Cosoba etc.

Arhiva:-

Ediții: Ionașcu, *Acte*, p. 431-436.

19. 1784

Testament întocmit de un anume Nicola prin care lasă în grija copiilor plata unor datorii, precum și recuperarea altora. Nicola și tatăl lui au fost implicați în mai multe procese, inclusiv la divanul domnesc.

Arhiva:-

Ediții: Dinculescu, *Documente*, p. 461.

20. c. 1795-1800 aprilie 26

Testamentul lui Bădie Puica prin care lasă moștenire fiilor și soției casa din Dragoslavele, o livadă pe Valea Luncii și părți din moșiile Groapele Barii, Valea Șerbii și Fundata.

Arhiva:-

Ediții: Răuțescu, *Acte*, p. 32.

21. 1795 decembrie 28

Testamentul lui Dumitru, fiul lui Iovan Bratu din Hinova, prin care lasă moștenire fratelui Trușcă via de la Osăeci și un stângen de moșie, o altă vie nepotului

Mihart și altă vie fraților Oan și Ivan. De asemenea, banii de pe un cârlan trebuie împărțiți între frații Ion și Trușcă.

Arhiva: Muzeul Porților de Fier, Mapa III, doc. 37.

Ediții: Popescu-Cilieni, Donat, *Documente*, p. 199.

22. 1801 noiembrie 15

Testamentul lui Anghelache Săpunar feciorul lui Gheorghe Sănciulescu prin care lasă moștenire soției și copiilor casa din Târgul Vălenilor, cu grădina și via părintească. De asemenea, sunt menționate sumele de bani care trebuie recuperate.

Arhiva:-

Ediții: Iorga, *Documente din*, p.124-126

23. 1805 decembrie 7

Testamentul lui Ioan, fiul lui Avram vătaful din Greci, prin care lasă moștenire soției Stana și nepoților Nicolae și Petru mai multe vie și părți de moșii, dimpreună cu mai multe animale (26 de boi, 7 vaci cu viței, 5 mânzați, 83 rămători etc). Până vor crește nepoții, bunurile sunt lăsate în grija ginerelui Nicola Popescu. De asemenea, diata cuprinde și datoriile care trebuie plătite.

Arhiva: Arhiva Căminului Cultural „G. I. Greceanu”, com. Greci-Vâlcea, nr. 13.

Ediții: Donat, *Actele*, p. 146-149.

24. 1806 decembrie 15

Testament întocmit de un anume Radu prin care lasă moștenire copiilor și soției toată averea. Astfel, fiii Nicolae, Păun și Ion își împart în mod egal via de la Drăgășani și moșia de la Dăești, împreună cu cârciuma și moara, soția Smaranda moștenește cazanul și o căldare mare și va locui până la sfârșitul vieții în casa lui Ion, iar pentru zestrea fiicei Tița mai trebuie plătit de către cei trei frați 80 de taleri.

Arhiva:-

Ediții: Bulat, *Diate*, p. 50-51.

25. 1807 decembrie 3

Testamentul lui Nicolae, fiul lui Radu Motia, din Pietrarii de Sus, prin care lasă moștenire soției și copiilor săliștea cu casa și ograda și mai multe livezi.

Arhiva:-

Ediții: Sacerdoțeanu, *Acte*, p. 40-41.

26. 1809 ianuarie 24

Testamentul prin care un fost pârcălab nenumit lasă moștenire copiilor lui Bănică și Nicolae toate bunurile sale. Astfel, moștenitorii trebuie să plătească datoriile tatălui și să se îngrijească de recuperarea împrumuturilor.

Arhiva:-

Ediții: Răuțescu - 1933, *Acte*, p. 112-114.

27. 1811 noiembrie 19

Testamentul lui Savu Tabacu prin care își împarte averea (pruni, vaci, scule) urmașilor. De asemenea, arată ce datorii mai are de recuperat.

Arhiva: -

Ediții: Iorga, *Noi documente*, p. 95-96.

28. 1815 martie 5

Testamentul lui Gheorghe, fiul lui Nicolae Ciontea, prin care lasă fraților lui, Gruia și Ion, trei terenuri și o parte din moșia Pietrele Roșii aflată în zălog la Stanciu Covre. Gheorghe Ciontea a fost părăsit de soție, iar frații săi l-au îngrijit.

Arhiva:-

Ediții: Sacerdoțeanu - 1933, *Documente*, p. 384.

29. 1820 ianuarie 28

Fostul mare logofăt Dumitrache Brăiloiu își confirmă testamentul în fața episcopului Galaction. Astfel, Dumitrache Brăiloiu lasă în grija fiului Nicolae Brăiloiu cheltuielile de înmormântare și de pomenire. Moșiile și celelalte bunuri sunt lăsate fiului, fraților și nepoților. Pentru pomenirea lui se vor plăti câte 500 de taleri la șase fete sărace de boier, câte un rând de haine la zece fete de oameni de rând și câte un sărindar la fiecare biserică și mănăstire din Craiova sau dimprejur.

Arhivă: Condica de acte civile a episcopiei de Râmnic, nr. 130.

Ediții: Bulat, *Diata*, p. 177-180.

30. 1820 aprilie 18

Testamentul lui Ilie Bălătescu în care sunt înscrise banii dați cu împrumut mai multor inși. În total a împrumutat 304 taleri și 60 de parale.

Arhiva:-

Ediții: Sacerdoțeanu - 1930, *Documente*, p. 320.

31. 1822 ianuarie 15

Testamentul lui Iordache Slătineanu menționat într-o anafora de la 17 aug. 1823. Întocmită la Brașov, diata îi considera moștenitori pe Alexandra, Elena și Nicolae, făcuți copii de suflet de testator. La judecată diată a fost stricată, deoarece Iordache Slătineanu nu era oficial despărțit de soția lui Despa, iar copiii nu fuseseră luați de suflet potrivit pravilei.

Arhiva: -

Ediții: Filitti, *Arhiva*, nr. 746, p. 241-242.

32. 1824 iunie 17

Testamentul banului Grigorie Brâncoveanu prin care lasă moștenire soției sale Săftica toată averea și bunurile de preț, pe care să le stăpânească cu puteri depline. Aceasta trebuie să dăruiască Bisericii Grecești din Brașov moșiile Sâmbăta și Poiana Mărului din Transilvania. De asemenea, Mărioara Băleanca, sora lui Grigorie, este întărită în stăpânirea bunurilor primite de la părinți sau de la fratele ei. Tot așa, Săftica și Zoița, fiicele răposatei Elenca Cantacuzino, sora aceluiași Grigorie, au fost întărite în

stăpânirea bunurilor primite de la bunici și de la testator, cărora li s-au adăugat mai multe locuri în București și Târgoviște. Soția Săftica va decide cu privire la moștenirea fiicei adoptive Zoița.

Arhiva:-

Ediții: Vîrtosu, *Așezămintele Brâncovenești*, doc. 470, p. 432-434. (în greacă), p. 434-436 (traducerea românească).

33. 1829 decembrie 22

Testamentul Elenei, fata lui Hagi Dumitrache și a Zoiței, prin care lasă moștenire o prăvalie, o vie și alte bunuri (paftale, giubele, icoane, căldări, inele, cercei etc.) fiicei ei, bisericii Sfântul Gheorghe Nou și altor rude.

Arhiva:-

Ediții: Căncea, *Diată*, p. 35-37.

34. 1830 august 4

Banul Grigore Brâncoveanu își completează testamentul cu mențiunea că toată averea lui în bani, argint și bijuterii va rămâne moștenire soției sale Săftica.

Arhiva:-

Ediții: Vîrtosu, *Așezămintele Brâncovenești*, doc. 473, p. 438.

35. 1833 decembrie 2

Sava, fiul lui Ivanovici din Târgul de Afară, își întocmește testamentul, lăsând soției sale Maria 400 de stânjeni moșie în Boșoteni, județul Romanați. De asemenea, banii se vor împărți între soție și nepoți, după plata unor datorii.

Arhiva:-

Ediții: Bulat, *Diate*, p. 49-50.

36. 1835 octombrie

Testamentul prin care Safta Brâncovenu, soția răposatului Grigore Basarab Brâncoveanu, lasă moștenire Spitalului Bâncovenesc moșiile Dăbuleni din județul Romanați, moșiile Comoșteni, Măceșul și Măceșul Mare din județul Dolj și via de la Răzloage din județul Săcuieni. Spitalul va fi administrat de doi epitropi care se vor îngriji și de biserică.

Arhiva:-

Ediții: Vîrtosu, *Așezămintele Brâncovenești*, doc. 354, p. 292-294.

37. 1825 noiembrie 23

Testamentul marelui logofăt Alexandru Filipescu prin care îl declară moștenitor pe fiul său natural Ioan, aflat în grija surorii marelui logofăt, Elena. Potrivit pravilei, îi recunoaște Elenei statutul de mamă pentru Ioan. Toată averea va fi moștenită de Ioan și de Elena după ce Grigore și Constantin, frații logofătului, vor primi câte 3000 de taleri. Testamentul a fost redactat în pribegie, la Brașov.

Arhiva:-

Ediții: Vîrtosu, *Testamentul*, p. 447-449 (traducere din greacă).

38. 1825 noiembrie 23

Testamentul Anuței, soția lui Ilie Bălintescu, prin care lasă moștenire copiilor ei, Grigore, Nistor și Nicolae, întreaga avere. Nicolae fiind copil rămâne în casa mamei, urmând să fie îngrijit de unul sau de amândoi frații.

Arhiva:-

Ediții: Sacerdoțeanu – 1936, *Documente*, p. 402.

39. 1829 ianuarie 25

Testamentul Stancăi, soția lui Lazăr din Bârsești, prin care îi lasă moștenire soțului toate ale casei, deoarece nu au avut copii.

Arhiva:-

Ediții: Donat, *Pentru o monografie*, p. 364.

40. 1838 octombrie 28

Testamentul Saftei Brâncoveanu, văduva banului Grigore Basarab Brâncoveanu, prin care atestă că a pus în aplicare voința testamentară a soțului ei. De asemenea, dispune cu privire la bunurile ei de moștenire. Astfel, fiica adoptivă și soțul ei primesc moșia Mogoșoaia cu sălașele de țigani, o pereche de cercei cu briliante și portretul împodobit tot cu briliante al răposatului Grigore Brâncoveanu. Dintre ceilalți moștenitori, amintim că Lupu Balș, fratele Saftei, moștenește moșiile Găgeni și Budureasca din județul Săcuieni, împreună cu via de la Șchei, căminarul Manolache Serghiadi primește moșia Stoieniști din județul Romanați, iar stolnicul Iancu Nădăianu primește moșia Larga din județul Gorj.

Arhiva:-

Ediții: Vîrtosu, *Așezămintele Brâncovenești*, doc. 479, p. 444-447. (în greacă), p. 447-450 (traducere românească).

41. 1839 martie 17

Gheorghe, fiul lui Ion, își întocmește testamentul și lasă moștenire soției Costandina, mamei și fratelui său moșia, livezile, banii și alte bunuri pe care să și le împartă în mod egal.

Arhiva:-

Ediții: Bulat, *Diate*, p. 52.

42. c. 1840

Testamentul prin care Ioana Vistiorea Burilianca lasă moștenire toată averea ei fiicei Marița și ginerelui Tănase. De asemenea, rânduieste toate soroacele care trebuie făcute pentru pomenirea ei.

Arhiva:-

Ediții: Iorga, *Documente mehedintene*, p.171-172.

43. 1846 septembrie 7

Testamentul Elisabetei Budișteanu prin care aceasta își lasă moștenire toată averea soțului Dimitrie Budișteanu și altor rude. Astfel, surorile Zinca și Catinca și

fratele Costache Brăiloiu primesc câte 100 de galbeni, nepotul Alexandru moșia Bălăcești, iar unor nepoate să li se dea câte o fată de țigan la căsătorie. Unui copil botezat de ea, numit Pavlache, Elisabeta decide să-i lase 200 de galbeni și doi țigani.

Arhiva:-

Ediții: Bulat, *Două foi*, p. 424-425.

B. Moldova

1. 1697 septembrie 2

Testamentul prin care Martin ungurul și soția lui, Ana, arată că oricare dintre ei va fi soțul supraviețuitor va moșteni toată averea agonisită, deoarece nu au copii.

Arhivă: SJAN Iași, Documente, MLXXVIII/23.

Ediții: Caproșu, *Documente*, III, nr. 132, p. 113-114; Iorga, *Studii*, I-II, nr. X, p. 84 (menț.).

2. 1714 octombrie 5

Testamentul Zamfirei, soția lui Enache, prin care lasă moștenire fiicei sale, Zamfira, casa aflată lângă mănăstirea Bărboiu.

Arhiva: SANIC, Fondul BAR, Documente istorice XCVI/91

Ediții: Caproșu, *Documente*, III, nr. 481, p. 425.

3. 1717 decembrie 22

Testamentul prin care Măriuța șoltuzoaia lasă nepotului ei, Gavrilaşcu, o casă în Ulița Sârbească.

Arhiva:

Ediții: Caproșu, *Documente* III, nr. 550, p. 481 (rez.); Costăchescu, *Documente*, fasc. II, nr. CXXXII, p. 283-284 (rez.).

4. 1718 aprilie 8

Testamentul Anei Lapas prin care își lasă averea bisericii catolice din Iași, nepoatelor Catrina și Ana, precum și fratelui Iliaș Lapas.

Arhiva: SJAN Iași, Documente MLXXVIII/64.

Ediții: Caproșu, *Documente*, III, nr. 557, p. 486-487; Iorga, *Studii*, I-II, nr. XXV, p. 95 (menț.).

5. 1719 martie 28

Testamentul Axiei Surdoia prin care lasă moștenire nepoatei ei, Frăsina, dugheana din Târgul de Sus și alte bunuri ale casei cu condiția să o îngrijească.

Arhiva: SANIC, Fondul BAR, Documente istorice CXXI/121.

Ediții: Caproșu, *Documente*, III, nr. 575, p. 501; *Creșterea colecțiilor*, XIII (oct.-dec. 1909) p. 192 (rez); Ghibănescu, *Academia Română*, fasc. 6 (1926) p. 313 (rez.)

6. 1721 septembrie 1 - 1722 august 31

Testamentul mitropolitului Ghedeon prin care lasă moștenire Mitropoliei Moldovei satul Ungureni, părți din Dragșinești, împreună cu stupii și alte animale.

Arhiva:-

Ediții: Caproșu, *Documente* III, nr. 605, p. 531-532; Erbiceanu, *Istoria*, nr. XIII, p. 11-12.

7. 1725 noiembrie 19

Testamentul lui Ștefan vătaf prin care lasă moștenire Mănăstirii Dancul moșiile Chișărâi și Roșieni, soției Safta via de la Cetățuie, ȋiganii și vitele, iar lui Enachi căpitanul casele din Iași.

Arhiva: Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” din Iași (copie după foto. original).

Ediții: Caproșu, *Documente* III, nr. 658, p. 567-568; Marinescu, *Xiropotamu*, I, nr. 270, p. 225 (rez.).

8. 1766 iunie 20

Testamentul lui Vasile Pârvu prin care lasă moștenire nepotului Ion Calmuțchi părți de moșie în Călinești, ținutul Cernăuțului, și din Măciucaș, ținutul Tutovei, împreună cu alte bunuri. De asemenea, nepoatei Catrina îi lasă o parte din moșia Popeani din ținutul Dorohoiului, iar nepotului Constantin o parte din aceeași moșie Măciucaș.

Arhiva: Arhivele Statului Cernăuți, Liber Testamentorum, II, 80-95 (copie).

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr. 59, p. 169-172 (extr.).

9. 1867 martie 25

Diata lui Constantin Volcinschi prin care lasă moștenire copiilor Miron și Joița satul Tărășeni și părți din satul Fărceni din ținutul Sucevei.

Arhiva: Arhivele Statului Cernăuți, Liber Testamentorum, I, p.125.

Ediții:- Bălan, *Documente*, VI, nr. 65, p.181-182.

10. 1773 iulie 30

Testamentul lui Gheorghe Grecul din Cernăuți prin care lasă moștenire celor patru fii ai lui, anume Constantin, Mihalache, Lazăr și Vasile, casele din Cernăuți, două vaduri de moară, împreună cu alte bunuri și terenuri.

Arhiva: Forum Nobulium Cernăuți, Successia cum tutela 233.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr. 86, p. 247-248.

11. 1785 septembrie 4

Testamentul prin care Alexandru Vasilco și soția sa, Maria, lasă moștenire fiicelor și fiilor lor toată averea. Astfel, Elena moștenește partea din moșia Comărești, Anița parte din Panca, Catrina parte din Ispas, Nastasia parte din Călinești, iar Safta 1500 de lei. De asemenea, fiilor Nicolae, Vasile și Ștefan le revine partea din Berhomete.

Arhiva: Arhivele Statului Cernăuți, Liber Testamentorum, II, 428.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr. 106, p. 324-326.

12. 1785 octombrie 27

Testamentul lui Panaite Stroiescu prin care lasă moștenire partea lui din moșia Subraneț, din ținutul Cernăuțului, fratelui său Constantin.

Arhiva: Arhivele Statului Cernăuți, Liber contractuum antiquorum, II, 482.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr.107, p. 328-329.

13. 1787 octombrie 26

Testamentul lui Gligoraș Gușul prin care își împarte averea între copiii Toader și Catrina. Toader primește casa din Botoșani, iar Catrinei și soțului ei, Eni, le revin două dughene. De asemenea, testatorul rânduiește toate soroacele care trebuie făcute după moartea lui.

Arhiva:-

Ediții: Iorga, *Documente botoșănene*, nr. 5, p. 8-10.

14. 1788 martie 23

Testamentul lui Ion Ciomortan lasă moștenire nepotului său Ioniță Grigorce din Sadagura partea lui de moșie din Sănăuți, din ținutul Sucevei.

Arhiva: Arhivele Statului Cernăuți, Liber testamentorum, I, 317.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr.110, p. 336-337.

15. 1797 octombrie 27

Testamentul prin care preotul Vasile Sămaca din Voloca și soția sa, Alexandra, lasă moștenire nurorii lor Dochîța, soția lui Gheorghe Sămaca, casa, grădina, livada și eventualele părți de moșie pe care testatorii le-ar moșteni. Diata este întocmită în favoarea nurorii Dochîța și a fiilor ei, deoarece Gheorghe Sămaca, fiul testatorilor, căzuse în patima beției.

Arhiva: Arhivele Statului Cernăuți, Liber testamentorum, II, p. 138-142.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr.131, p. 391-393.

16. 1798 octombrie 20

Testamentul lui Vasile Ciuntuleac prin care lasă moștenire fiului Constantin casa din Cernăuți, împreună cu toate bunurile. De asemenea, soția Axenia trebuie să se ocupe de înmormântare și pomenire. Dacă fiul Constantin nu se va întoarce din țările străine, atunci casa va fi moștenită de biserica Sfântul Nicolae din Cernăuți, după moartea soției Axenia.

Arhiva:-

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr.134, p. 399-401.

17. 1799 februarie 25

Testamentul prin care Iordache fiul lui Manole din Botoșani lasă moștenire fiicelor sale Maria și Catrina părțile lui din moșiile Prelipce, Popăuți, Șoimărești și Răpiceni, două dughene în Botoșani, împreună cu alte terenuri și bunuri.

Arhivă: Arhivele Statului Cernăuți, Leber Testamentorum, II, 459.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr. 137, p. 408-410.

18. 1808 noiembrie 8

Testamentul lui Enacachi Zota prin care lasă moștenire soției lui Maria toată averea, deoarece copiii lor sunt minori. Când cei șase băieți vor ajunge la majorat își vor împărți frățește moșiile, iar fetelor Catinca și Smărăndița trebuie să li se dea ca zestre câte zece mii de lei.

Arhiva: Forum Nobilium Cernăuți, successia cum tutela, 139.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr.138, p. 411-412.

19. 1814 februarie 5

Testamentul lui Antohi Stroici prin care lasă moștenire fiilor săi Gheorghe, Manolache, Petrache, Mihalache și Neculai moșia Bahrinești. Gheorghe se va îngriji de toată averea până când frații lui vor ajunge la majorat, apoi o vor împărți frățește.

Arhiva: Forum Nobilium, Successia cum tutela, p. 212.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr.139, p. 414-416.

20. 1814 aprilie 23 (st. v.)

Testamentul pe care Ioan Volcinski lasă moștenire fiului său, Constantin, moșia Svinece cu Costrăjiuca, cu condiția ca la măritișul fetelor Anița și Ilinca, Constantin să le asigure zestre.

Arhiva: Forum Nobilium Cernăuți, Successia cum tutela, p. 226; Arhivele Statului Cernăuți, Liber Instrumentorum, II, 336.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr. 140, p. 416-418.

21. 1814 august 16

Testamentul preotului Andrei Sohopan prin care lasă moștenire toată averea lui soției Ilinca. Astfel, una dintre case rămâne cu totul Ilincăi, deoarece a fost cumpărată din banii de zestre, iar casa în care locuiește familia rămâne Ilincăi până când copiii vor deveni majori.

Arhiva:-

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr. 141, p. 419-420.

22. 1814 septembrie 5

Testamentul preotului Nicolae Tomașciuc prin care lasă moștenire fiului său Ion Tomașciuc casa din Mamaieștii Vechi, cinci iepe, un armăsar, doi boi cu car, o vacă cu vițel. Până când ajunge la majorat fiul sunt desemnați epitropi Iacob Tomașciuc, parohul de la Davidești și tatăl testatorului, și Gheorghe Aronovici, parohul din Lujeni.

Arhiva:

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr.142, p. 420-421.

23. 1823 ianuarie 30

Testamentul lui Grigore Pruncu prin care lasă moștenire soției și copiilor toată averea sa din Câmpulung, Suceava și Stejărel. Rozalia și Sofia, fiicele testatorului, fiind încă nemăritate, trebuie să aibă zestre asigurată.

Arhiva: Forum Nobilium, Cernăuți, Pupillaria, 245.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr. 143, p. 422-425.

24. 1824 iunie 24

Testamentul Catrinei Șahăn prin care lasă moștenire toată averea ei fiilor și fiicelor. Astfel, fiii Ștefăname și Iordache vor moșteni jumătate din satul Cotul Bainschi. Separat de acesta, Ștefăname va moșteni și partea de moșie din Domoșeni, din ținutul Botoșani. Restul moșiilor aflate în Basarabia și Moldova vor fi moștenite în mod egal de fiii și fiicele testatoarei.

Arhiva: Arhivele Statului Cernăuți, pachetul Lucovița.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr.144, p. 426-429.

25. 1826 martie 30

Testamentul lui Dimitrie Popovici prin care își împarte averea fiilor și fiicelor sale. Astfel, fiii Manolache și Neculai moștenesc satul Stroiești, casa, terenurile și locurile de dugheană din Suceava. Dintre fiice, numai Maria și Joița trebuie să mai primească niște sume de bani în contul zestre.

Arhiva: Arhiva Tribunalului Cernăuți, Pupillaria, 586.

Ediții: Bălan, *Documente*, VI, nr. 145, p. 429-431.

Bibliografie

Bălan, <i>Documente</i>	=	BĂLAN, Teodor, <i>Documente bucovinene</i> , vol. I-V, Cernăuți, 1933-1939; vol. VI, București [f.a.], vol. VII, Iași, 2005 (ediție îngrijită de Ioan Caproșu);
Boicescu, <i>Diata</i>	=	BOICESCU, N. AL., <i>Diata Mariei Diicul Bengescu</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul XIX, nr. 113-118, 1941, p. 81-85;
Bulat, <i>Diate</i>	=	BULAT, T., G., <i>Diate oltenești</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul II, nr. 5, 1923, p. 45-52.
Bulat, <i>Dieata</i>	=	BULAT, T. G., <i>Diata din 1820 a unui boier oltean</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul IV, nr. 18-19, 1925, p. 176-180;
Bulat, <i>Două foi</i>	=	BULAT, T. G., <i>Două foi de zestre și o diată (sec. XVIII și XIX)</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul V, nr. 28, 1926, p. 421-425;
Câncea, <i>Diiată</i>	=	CÂNCEA, Ioan V., <i>Diiată din 1829</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul IX, nr. 47-48, 1930, p. 35-37.
Caproșu, <i>Documente</i>	=	CAPROȘU, Ioan, <i>Documente privitoare la istoria orașului Iași</i> , vol. II-X, Iași, 2000-2008;
Costăchescu, <i>Documente</i>	=	COSTĂCHESCU, Mihai, <i>Documente comunicate de ...</i> , în „Ioan Neculce”, fasc. II (1922), p. 269-285;
<i>Creșterea colecțiilor</i>	=	Biblioteca Academiei Române, <i>Creșterea colecțiilor</i> ,

		București, 1907-1942;
Demetrescu, <i>O veche</i>	=	DEMETRESCU, George Mil., <i>O veche ctitorie boerească: Biserica Obedeianu din Craiova</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul I, nr. 2-3, 1922, p. 174-186;
Dinculescu, <i>Documente</i>	=	DINCULESCU, N. G., <i>Documente de la Negoești-Mehedinți</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul II, nr. 10, 1923, p. 460-462;
Donat, <i>Actele</i>	=	DONAT, Ion, <i>Actele satului Greci (Vâlcea)</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul XIX, nr. 113-118, 1941, p. 138-150;
Donat, <i>Pentru o monografie</i>	=	DONAT, Ion, <i>Pentru o monografie a județului Vâlcea. Contribuții documentare</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul XI, nr. 63-64, 1932, p. 360-365;
Erbiceanu, <i>Istoria</i>	=	ERBICEANU, Constantin, <i>Istoria Mitropoliei Moldovei și Sucevei și a Catedralei Mitropolitane din Iași</i> , Tipografia Cărților Bisericești, București, 1888;
Filitti, <i>Arhiva</i>	=	FILITTI, Ioan C., <i>Arhiva Gheorghe Grigore Cantacuzino</i> , București, 1919;
Ghibănescu, <i>Academia Română</i>	=	Ghibănescu, Gheorghe, <i>Academia Română și documentele ce vorbesc de Iași</i> , în „Ioan Neculce”, fasc. 6 (1926) p. 313-317;
Ionașcu, <i>Acte</i>	=	IONAȘCU, Ion, <i>Acte relative la boerul Sandu Bucșănescu</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul XIII, nr. 74-76, 1934, p. 422-436;
Ionașcu, <i>Documentele</i>	=	IONAȘCU, Ion, <i>Documentele moșilor Schitului Șerbănești-Morunglav (Vâlcea)</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul XXI, nr. 119-124, 1942, p. 226-240;
Iorga, <i>Documente botoșănene</i>	=	IORGA, Nicolae, <i>Documente botoșănene</i> , în „Buletinul Comisiei Istorice a României”, VIII, București, 1929, p. 4-13;
Iorga, <i>Documente din</i>	=	IORGA, Nicolae, <i>Documente din Vălenii de Munte</i> , în „Buletinul Comisiei Istorice a României”, XII, București, 1933, p. 118-148;
Iorga, <i>Documente mehedintene</i>	=	IORGA, Nicolae, <i>Documente mehedintene</i> , în „Buletinul Comisiei Istorice a României”, XII, București, 1933, p. 150-175;
Iorga, <i>Noi documente</i>	=	IORGA, Nicolae, <i>Noi documente din Vălenii de Munte</i> , în „Buletinul Comisiei Istorice a României”, XI, București, 1932, p. 88-102;
Iorga, <i>Studii</i>	=	IORGA, Nicolae, <i>Studii și documente cu privire la istorie românilor</i> , I-II, p. 84 București, 1901 (menț.);
Marinescu, <i>Xiropotamu</i>	=	MARINESCU, Florin, <i>Documente românești de la Sfântul Munte. Arhiva Sfintei Mănăstiri Xiropotamu</i> , Tom I, Atena,

		1997;
Mateescu, <i>Acte</i>	=	MATEESCU, C. N., <i>Acte și scrisori din trecut</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul V, nr. 25-26, 1926, p. 214-215;
Petroșan, <i>Documente</i>	=	PETROȘAN, Dragoș P., <i>Documente la articolul „Câteva schituri oltene necunoscute”</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul XIX, nr. 113-118, 1941, p. 128-138;
Plopșor, <i>O diată</i>	=	PLOPȘOR, N., <i>O diată din 1687</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul III, nr. 12, 1924, p. 149;
Popescu-Cilien, Donat, <i>Documente</i>	=	POPESCU-CILIEN, I., DONAT, Ion, <i>Documente din Muzeul Porților de Fier</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul XXI, nr. 119-124, 1942,
Răuțescu - 1929, <i>Acte</i>	=	RĂUȚESCU, I., <i>Acte și documente muscelene</i> , în „Buletinul Comisiei Istorice a României”, VIII, București, 1929, p. 26-39;
Răuțescu - 1933, <i>Acte</i>	=	RĂUȚESCU, I., <i>Acte și documente muscelene</i> , în „Buletinul Comisiei Istorice a României”, XII, București, 1933, p. 102-115;
Sacerdoțeanu - 1930, <i>Documente</i>	=	SACERDOȚEANU, A., <i>Documente hurezane</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul IX, nr. 51-52, 1930, p. 320-324;
Sacerdoțeanu - 1933, <i>Documente</i>	=	SACERDOȚEANU, A., <i>Documente hurezane</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul XII, nr. 69-70, 1933, p. 381-384;
Sacerdoțeanu - 1936, <i>Documente</i>	=	SACERDOȚEANU, A., <i>Documente hurezane</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul XV, nr. 86-88, 1936, p. 401-404;
Sacerdoțeanu, <i>Acte</i>	=	SACERDOȚEANU, A., <i>Acte referitoare la comuna Pietrarii, plasa Govora, județul Vâlcea</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul IX, nr. 47-48, 1930, p. 39-42;
Sacerdoțeanu, <i>Acte drăjnene</i>	=	SACERDOȚEANU, A., <i>Acte drăjnene</i> , în „Buletinul Comisiei Istorice a României”, XIII, București, 1934, p. 182-198;
Ștefulescu, <i>Mănăstirea Tismana</i>	=	ȘTEFULESCU, Al., <i>Mănăstirea Tismana</i> , București, 1909;
Vîrtosu, <i>Testamentul</i>	=	VÎRTOSU, Emil, <i>Testamentul din 1825 al boerului Al. Filipescu-Vulpe</i> , în „Arhivele Olteniei”, anul VII, nr. 39-40, 1928, p. 447-449;
Vîrtosu, <i>Așezămintele Brâncovenești</i>	=	VÎRTOSU, Emil, VÎRTOSU, Ion, <i>Așezămintele Brâncovenești. O sută de ani de la înființare (1838-1938)</i> , București, 1938;